Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0415U002607

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-06-2015

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тертишна Альона Володимирівна

2. Tertyshna Alyona Volodymyrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.18

Назва наукової спеціальності: Ґрунтознавство

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 04-06-2015

Спеціальність за освітою: 8.070402

Місце роботи здобувача: Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська академія аграрних наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.354.02

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська академія аграрних наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.05

Тема дисертації:

1. Просторовий розподіл мікроелементів та глинистих мінералів у схилових ґрунтах опідзоленого ряду Лівобережного Лісостепу України

2. Spatial distribution of microelements and clay minerals in podzolic soils on the slopes of left-bank forest-steppe of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Об'єкт - процеси формування мінералогічного і мікроелементного складу схилових ґрунтів опідзоленого ряду. Мета - виявити закономірності впливу чинників і процесів схилового ґрунтоутворення на мінералогічний склад тонкодисперсної мінеральної частини опідзолених ґрунтів Лівобережного Лісостепу України, вмісту в ній та у ґрунті загалом окремих мікроелементів, їхню рухомість та доступність рослинам. Методи - польовий, хіміко-аналітичний, ландшафтно-біогеохімічний, ґрунтово-геохімічний, рентгенографічний і статистико-математичний. Теоретичні результати - встановлено та теоретично узагальнено закономірності формування просторової неоднорідності мікроелементного та мінералогічного складу схилових ґрунтів опідзоленого ряду Лівобережного Лісостепу України. Виявлено генетично

обумовлену диференціацію мінералогічного та мікроелементного складу опідзолених ґрунтів на схилах, пов'язану з гідротермічними умовами їх формування. Практичні результати - при агрохімічній паспортизації схилових земель, для підвищення точності і достовірності даних ґрунтово-агрохімічних обстежень рекомендується проводити розбивку полів на моніторингові ділянки з урахуванням форми схилу, виділяючи ввігнуту його частину; проводити відбір ґрунтових проб на схилових елементах рельєфу в одні й ті ж або близькі терміни. Для уточнення умов мікроелементного живлення сільськогосподарських культур і розроблення рекомендацій щодо його корегування треба проводити поєднану ґрунтову й рослинну (функціональну) діагностику. Новизна - виявлено генетично обумовлену диференціацію мінералогічного та мікроелементного складу опідзолених ґрунтів на схилах, що поглиблює теорію схилового ґрунтогенезу. Вперше встановлено: відмінності просторового розподілу глинистих мінералів в опідзолених ґрунтах на пологих схилах порівняно з плакорними умовами; особливості розподілу рухомих і міцнофіксованих форм мікроелементів за катеною та у профілі схилових ґрунтів опідзоленого ряду, обумовлені зростанням ксероморфності, зменшенням інтенсивності гумусонакопичення та наближенням до поверхні карбонатів кальцію, що супроводжується дефіцитом живлення рослин; доведено, що оцінку радіального та латерального перерозподілу мікроелементів доцільно проводити на основі аналізу мулистої фракції, а не ґрунту загалом, це доповнює уявлення про роль високодисперсної частини ґрунтів, як джерела мікроелементів і чинника їх рухомості у профілі та в ландшафті. Ступінь впровадження - результати досліджень впроваджено у діяльність ДУ "Інститут охорони ґрунтів України" для удосконалення методики проведення моніторингу ґрунтів та агрохімічних досліджень на схилових елементах рельєфу. Матеріали дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі вищих навчальних закладів з підготовки бакалаврів та магістрів у галузі природничих та сільськогосподарських наук. Галузь - сільськогосподарська, природоохоронна.

2. Object - formation processes of mineralogical and microelement composition of slope soils of podzolic series. Purpose - to identify influence patterns of factors and processes of slope soil formation on the mineralogical composition of the fine-grained mineral part of podzolized soils on Left Bank Forest Steppe of Ukraine, the content in the soil as a whole individual microelements, their mobility and availability to plants. Methods - field, chemical analysis, biogeochemical landscapely, soil-geochemical, radiographic, Statistics and Mathematics. Theoretical results - there were determined and theoretically generalized the regularities of the spatial inhomogeneity formation of microelement and mineralogical composition of the podzolic soils on Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine. It was revealed genetic differentiation of mineralogical and microelement composition of podzolic soils on the slopes, associated with hydrothermal conditions of their formation. Practical results - by agrochemical certification of sloping lands, to increase the accuracy and reliability of soil and agrochemical data it is recommended to divide research fields at the monitoring areas with considering slope form, highlighting the concave slope part; to carry out the selection of soil samples on slope in the same or similar time. To clarify the conditions of microelement nutrition of crops and develop recommendations for its adjustment it should be carried out a combined soil and vegetation (functional) diagnostics. Novelty - it was detected genetically determined differentiation of mineralogical and microelement composition of podzolic soils on slopes that deepens the theory of slope soil genesis. It was established for the first time: the differences of the spatial distribution of clay minerals in podzolized soils on acclivous slopes compared to upland conditions; particular qualities of the distribution of available and fixed forms of trace elements on the catena and slope soil profile of podzolic series due xeromorphic growth, decrease in the intensity of humus accumulation, approaching the surface of calcium carbonate, which is accompanied by a deficit of plant nutrition; it was proved that the estimate of the radial and lateral redistribution of trace elements is advantageously to carry out on the basis of an analysis of the clay fraction and but not the soil as a whole, it complements the picture of the role of the highly dispersed soil part as a source of trace elements and factor of their mobility in the profile and in the landscape. Degree of application - the results of research activities are implemented in SI "Institute for Soil Conservation of Ukraine" to improve methods of soil monitoring and agrochemical research on sloping relief elements. Materials of the thesis are used in the educational process of higher educational institutions for the preparation of bachelors and masters

in the field of natural and agricultural sciences. The field is agricultural, nature protection.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мірошниченко Микола Миколайович
2. Miroshnichenko Mykola Mykolayovych

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дмитрук Юрій Михайлович
2. Дмитрук Юрій Михайлович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білова Наталія Анатоліївна

2. Білова Наталія Анатоліївна

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбань Вадим Анатолійович

2. Горбань Вадим Анатолійович

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Мірошниченко Микола Миколайович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Мірошниченко Микола Миколайович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.